

Whiskyens historie.

De lærde strides en del om hva som er den rette historien bak Whisky. Vi har forsøkt å sammenfatte en liten del av disse meningene her. Historiske fakta er antageligvis ikke helt korrekte, men baserer seg på kilder i Whisky-miljøet rundt om i verden og en del fra oppslagsverk som er tilgjengelig.

Skotter mener at Gud tenkte på Whisky da han skapte verden. Han skjenket de kiltkledde øyboerne det beste vannet man kan lage <whisky av og den reneste lufta for oppbevaring og modning av vidundervannet.

Whisky er brennevin som er destillert av brygg fra korn. Alkoholinnhold kan være alt fra 40-94,8%. Whisky skal lagres på eikefat i minst 3 år for å kunne kalles Whisky. Vanligst er fra fire til seks år, mens de eksklusive merkene kan lagres helt opp til 20 år. Selv om Whisky opprinnelig kom fra Irland er det Skottland som er mest kjent for sin Whisky produksjon.

Siden navnet Whisky ikke er bundet opp mot et spesielt sted som for eksempel Cognac og Tequila, produseres Whisky i dag i en rekke land. USA, Sverige, Australia, Canada, India, Japan, Finland og Tyskland er noen land som har Whisky-produksjon i dag.

I Norge er interessen for Whisky økende, også blant kvinner.

Opprinnelse:

Kunsten å destillere startet hos Babylonerne i det gamle Mesopotamia, (nå Irak) minst 2000 år før vår tidsregning. De destillerte parfyme og aromastoffer. Destilleringsteknikken ble innført i Europa fra Afrika av Moorerne og ble spredt til klostre hovedsakelig for bruk innen medisin.

Mellom år 1100 og 1200 e.kr. spredte destillering av sprit seg rundt i Irland og Skottland. Siden Storbritannia ikke hadde druer til å lage vin av, for deretter å destillere dette, så brukte de bygg-øl i stedet. I 1494 mener man at den første Whiskyen ble laget. Ca. 1500 flasker sies det.

Stavemåte:

Whisky (flertall Whiskies) er hovedsakelig brukt i Skottland, Canada, Japan og Wales. Whiskey (flertall Whiskeys) er den opprinnelige stavemåten brukt i Irland. Denne brukes også i USA men her brukes også Brandy.

Whisky er en kortform av "usige beatha" som er henholdsvis skotsk-gælisk og irsk. Betydningen er, som for Eau De Vie og akevitt, "Livets vann". "Scotch" som er et internasjonalt anerkjent navn på "Scotch Whisky". Dette er sjelden brukt i Skottland hvor man vanligvis ganske enkelt bruker navnet "Whisky".

Whisky-typer:

Maltwhisky kan kun brygges av maltet bygg. (barley)

Single Malt Whisky er produsert av et enkelt destilleri.

Pure Malt, Vatted Malt og Blended Malt er blandinger av Single Malt fra flere forskjellige destillerier.

Single Casc er Whisky som i tillegg til å komme fra ett enkelt destilleri også kommer fra ett enkelt fat.

Grain Whisky kan i tillegg til umaltet bygg inneholde andre umaltede korn som hvete og mais.

Blended Whisky er en blanding av flere Single Malt Whiskyer og Grain Whisky som er billigere å produsere enn Single Malt. Dette blir derfor en billigere Whisky i salg.

Produksjon:

Grovt sett er det tre faser i produksjon av Whisky. Malting og gjæring, destillering og lagring.

Malting er en prosess som omgjør kornets stivelse til sukker. Etter å ha ligget i bløt i flere vannbad i 24 til 36 timer så starter spiringen av kornet når vannet forlater karene. Deretter skal kornet tørkes og dette gjøres på flere måter, men hovedsaken er at spiringen blir optimal og dermed må kornet vendes kontinuerlig i 5 til 12 dager avhengig av metode. Nå er kornet "grønsmalt" og tørkes videre på et perforert gulv med en ovn (kalles The Kiln) under. Denne ovnen bruker torv som fyringskilde og det er nå torvsmaken i whiskyen bestemmes.

Mange faktorer påvirker smaken av Maltwhisky. Hvor fort kornet tørkes, om det brukes røyk, lengden på gjæringen og hvilken gjærart som brukes. Destilleringen, formen på kobberkjelen og antall destilleringer påvirker også smaken. Dog er den viktigste faktoren er lagringen og hvilke eikefat Whiskyen lagres på.

Eikefat som har inneholdt bourbon, sherry, og madeira-vin kan være brukt til lagring og vil alle, i tillegg til at disse fatene lages av forskjellige eikesorter, påvirke søthet, aroma, fruktighet og smak.

Så til det viktigste:

Hvordan drikkes Whisky?

Det er viktig å notere seg at det ikke er noe riktig og feil måte å drikke Whisky på. Dette er veldig avhengig av din egen preferanse og smak. La oss se på en del varianter. Noen av disse vil av enkelte oppfattes som "helligbrøde" av spesielt interesserte Whisky-kjenner. Men, skottene vet alt om dette og de bruker Whisky i alle mulige og umulige kombinasjoner.

For optimal Whiskyopplevelse skal Whisky drikkes av tulipanformede glass og ikke som man mente tidligere i åpne firkantede og runde "rocksglass".

Hold glasset 10-15 cm. under nesen og hev det sakte til aromaen merkes.

Når du har luktet så kan du smake. Whisky skal ikke slurpes som vin men "tygges" slik at smaken spres forsiktig i hele munnen.

Mange mener at det å tilsette litt vann hever smaken og demper alkoholen. Dette vannet bør være rent og av god kvalitet. Helst flaskevann. Husk å ikke bruke vann med kullsyre.

Is i Whiskyen kan gi den en litt friskere touch mest grunnet temperaturen. Dog vil den nydelige smaken og aromaen forringes.

En populær trend er å blande en "long-drink" av Whisky og ingefærøl, Coca Cola eller sodavann. MEN da er det jo betimelig å spørre det enkle spørsmålet: Hvorfor drikke Whisky hvis du må skjule smaken?

Dette var kun litt av Whiskyens bakgrunn. Du kan finne masse nyttig og god informasjon på nett og her er noen linker du kan bruke:

www.scotchwhisky.net

http://en.wikipedia.org/wiki/Scotch_whisky

<http://whisky.com/>

<http://www.whiskymag.com/>

Da kjære Whisky-elsker er det bare å si som skottene: SLAINTE MHATH (God helse)